

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 730/2025-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **IMUNA PHARM, a.s.**, Jarková 269/17, Šarišské Michaľany, IČO 36 473 685, zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Zoltán Sťahula, s.r.o., Dunajská 2304/6, Bratislava, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Stk/8/2024 z 31. júla 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .
2. Návrhu na vydanie dočasného opatrenia **n e v y h o v u j e** .
3. Návrhu na podanie návrhu na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. novembra 2025 domáha vyslovenia porušenia čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podnikat' podľa čl. 35 ústavy a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) sp. zn. 1Stk/8/2024 z 31. júla 2025 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“). Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správneému súdu na ďalšie konanie. Okrem toho žiada priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.
2. Sťažovateľka navrhuje uložiť Správe štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky (ďalej len „správa štátnych hmotných rezerv“), aby sa zdržala vykonávania rozhodnutia správy štátnych hmotných rezerv, odboru riadenia štátnych hmotných rezerv č. SŠHR-2022/0480-ORŠHR-3 z 22. septembra 2022 v spojení s rozhodnutím predsedu správy štátnych hmotných rezerv č. SŠHR-2022/0612-PRED-2 z 25. novembra 2022, a to až do rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej.

3. Sťažovateľka sa zároveň domáha prerušenia konania o ústavnej sťažnosti a podáva návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 5 ústavy o nesúlade § 198 ods. 2 Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“) s čl. 1 ods. 1, čl. 13 ods. 4, čl. 35 ods. 1 ústavy a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

4. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľka je podnikateľkou, ktorá na základe platnej zmluvy o ochraňovaní zásob mobilizačných rezerv (program 222) uzatvorenej 21. augusta 2007 (za účinnosti zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách v znení neskorších predpisov) zabezpečuje vykonanie obmien zásob mobilizačných rezerv vo vlastníctve Slovenskej republiky, ktoré jej boli zverené správou štátnych hmotných rezerv, pričom obmenu navrhne tak, aby jej časové rozpätie (t. j. časový interval medzi vyskladnením obmieňaných a naskladnením nových zásob) nepresiahlo jeden kalendárny mesiac. Sťažovateľka zodpovedá za množstvo, kvalitu a riadne uskladnenie zásob mobilizačných rezerv, ktoré musia byť v prípade potreby pripravené na rýchle vyskladnenie. V rámci tejto činnosti sťažovateľka listom č. 183/20-MR zo 6. marca 2020 predložila správe štátnych hmotných rezerv Plán obmien mobilizačných rezerv na rok 2021.

5. Rozhodnutím správy štátnych hmotných rezerv, odboru riadenia štátnych hmotných rezerv č. SŠHR-2022/0480-ORŠHR-3 z 22. septembra 2022 v spojení s rozhodnutím predsedu správy štátnych hmotných rezerv č. SŠHR-2022/0612-PRED-2 z 25. novembra 2022 bola sťažovateľke uložená sankcia – pokuta za neoprávnené použitie konkrétne špecifikovaných štátnych hmotných rezerv – v celkovej výške 1 467 132,95 eur, t. j. päťnásobku účtovnej hodnoty neoprávnene použitého množstva mobilizačných rezerv vo výške 293 426,59 eur vychádzajúcej z evidenčných cien nenaskladnených zásob mobilizačných rezerv v roku 2021 [§ 30 ods. 1 písm. a) zákona č. 372/2012 Z. z. o štátnych hmotných rezervách a doplnení zákona č. 25/2007 Z. z. o elektronickom výbere mýta za užívanie vymedzených úsekov pozemných komunikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnych hmotných rezervách“)], keďže v rámci uskutočnenej obmeny mobilizačných rezerv realizovanej po častiach v roku 2021 vyskladnila mobilizačné rezervy vo vlastníctve Slovenskej republiky, pričom ku konečnému termínu uvedenému v rozhodnutí správy štátnych hmotných rezerv č. 139 – OMRaPZ/2020 z 21. augusta 2020 o obmene mobilizačných rezerv, t. j. k 13. decembru 2021, nenaskladnila do bližšie špecifikovaného skladu časť mobilizačných rezerv (krvné deriváty a infúzne roztoky) v celkovej evidencnej hodnote 293 426,59 eur, čím porušila § 2 písm. b) bod 1 zákona o štátnych hmotných rezervách. Sťažovateľka nezabezpečila obmenu mobilizačných rezerv tak, ako bola zaviazaná, ale naopak, časť mobilizačných rezerv predala bez vykonania obmeny, t. j. bez naskladnenia nových surovín, a finančné prostriedky z ich predaja si ponechala. Nezložila finančnú zábezpeku (§ 14 ods. 5 zákona o štátnych hmotných rezervách) ani v relevantnom čase neinformovala správu štátnych hmotných rezerv o tvrdených a bližšie nepreukázaných problémoch s obmenou mobilizačných rezerv, hoci z jej vyjadrení v rámci správneho konania bolo zrejmé, že v čase, keď mala obmenu vykonať, musela vedieť, že ju nevykoná v súlade so svojimi záväzkami. Námietku sťažovateľky o likvidačnej výške uloženej pokuty za neoprávnené použitie štátnych hmotných rezerv predseda správy štátnych hmotných rezerv s poukazom na znenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepovažoval za dôvodnú, keďže zákon o štátnych hmotných rezervách neumožňuje správe štátnych hmotných rezerv tento druh pokuty, ktorej výpočet priamo upravuje, odpustiť

ani znížiť, t. j. pristúpiť k jej moderácii s ohľadom na povahu, závažnosť, spôsob a následky porušenia povinnosti. Bez zákonom priamo ustanovených liberačných dôvodov sa subjekt, ktorý poruší zákon, nemôže domáhať zániku zodpovednosti za správny delikt, čo vyplýva aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1Sžf/71/2015 z 1. decembra 2016.

6. Správnu žalobu sťažovateľky, ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia predsedu správy štátnych hmotných rezerv č. SŠHR-2022/0612-PRED-2 z 25. novembra 2022, Správny súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“) rozsudkom č. k. BA-1S/33/2023-103 z 5. októbra 2023 zamietol ako nedôvodnú (§ 190 SSP). Uviedol, že sťažovateľka vyskladnenie, resp. použitie časti mobilizačných rezerv v priebehu správneho konania ani v správnej žalobe nepopierala. Neuznal obranu sťažovateľky založenú na skutočnosti, že jej neboli dodané chýbajúce suroviny od zahraničných zmluvných partnerov, hoci podnikla viaceré kroky na ich zabezpečenie, keďže sama zodpovedala za výber zahraničných zmluvných partnerov a niesla s ním spojené podnikateľské riziko. Podľa názoru správneho súdu povinnosti a záväzky sťažovateľky voči štátu neboli spôsobilé ovplyvniť okolnosti zapríčinené pandemickou situáciou v súvislosti s ochorením COVID-19, vyhlásením núdzového stavu a neskôr mimoriadnej situácie, ani tvrdenie sťažovateľky, že z jej strany nedošlo k neoprávnenému použitiu konkrétne špecifikovaných štátnych hmotných rezerv podľa § 28 ods. 2 zákona o štátnych hmotných rezervách, ale k porušeniu povinnosti trvale zabezpečiť pohotovú použiteľnosť štátnych hmotných rezerv podľa § 28 ods. 1 písm. a) zákona o štátnych hmotných rezervách, ktoré je sankcionované pokutou vo výške 35 000 eur [§ 30 ods. 1 písm. j) zákona o štátnych hmotných rezervách], podporené tým, že časť vyskladnených mobilizačných rezerv v mesiacoch máj, august a september 2002 naskladnila späť. Pokiaľ sa totiž pri kontrole zistí, že ochraňovateľ mobilizačné rezervy jednoducho nemá a nevie preukázať, že ich použil zákonom aprobovaným spôsobom, ide o použitie neoprávnené, ktoré sa považuje za správny delikt podľa § 28 ods. 2 zákona o štátnych hmotných rezervách, ako to bolo v posudzovanom prípade, sankcionovaný pokutou vo výške päťnásobku účtovnej hodnoty neoprávnené použitého množstva, najmenej 17 000 eur [§ 30 ods. 1 písm. a) zákona o štátnych hmotných rezervách]. Správa štátnych hmotných rezerv nemala inú možnosť ako uložiť sťažovateľke pokutu v celkovej výške 1 467 132,95 eur, čo vylučuje ingerenciu správneho súdu v zmysle § 198 ods. 2 SSP. Na posudzovaný prípad nebolo možné aplikovať ani závery uznesenia ústavného súdu č. k. PL. ÚS 3/2019-31 z 12. októbra 2022 (ZNaU 54/2022), keďže sa týka skutkovo a právne odlišnej veci.

7. Proti rozsudku správneho súdu č. k. BA-1S/33/2023-103 z 5. októbra 2023 sťažovateľka podala kasačnú sťažnosť odôvodnenú tým, že správny súd pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil sťažovateľke, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 440 ods. 1 písm. f) SSP]. Trvajúc na tom, že ustanovenia zákona o štátnych hmotných rezervách, ktoré majú sankčný charakter, nemôžu byť vykladané a aplikované na ujmu ochraňovateľa, namietla nedostatočnosť, nepreskúmateľnosť a nezrozumiteľnosť odôvodnenia rozhodnutia správneho súdu. Kasačnú sťažnosť zároveň odôvodnila tým, že správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 440 ods. 1 písm. g) SSP], čo spájala s tým, že podrobnejšie nevysvetlil, prečo na posudzovaný prípad nebolo možné aplikovať § 28 ods. 1 písm. a) zákona o štátnych hmotných

rezervách ani závery uznesenia ústavného súdu č. k. PL. ÚS 3/2019-31 z 12. októbra 2022 (ZNaU 54/2022).

8. Najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom (ktorý nadobudol právoplatnosť 20. septembra 2025) kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú (§ 461 SSP). Po stručnom opise priebehu administratívneho konania a rozhodnutí v ňom vydaných, priebehu konania pred správnym súdom a rozsudku ním vydaného, obsahu kasačnej sťažnosti sťažovateľky a vyjadrenia správy štátnych hmotných rezerv uviedol, že skutkovo a právne obdobnú vec už kasačný súd riešil, pričom odkázal na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1Asan/23/2019 z 24. novembra 2020, ktorého časť citoval. Dospel k záveru, že v posudzovanom prípade neboli naplnené dôvody kasačnej sťažnosti sťažovateľky v zmysle § 440 ods. 1 písm. f) a g) SSP týkajúce sa porušenia práva na spravodlivý súdny proces a nesprávneho právneho posúdenia. Dôvody, ktorými sťažovateľka spochybňovala rozsudok správneho súdu, boli totožné s námietkami, ktoré namietala už v správnej žalobe, a s ktorými sa správny súd náležite vysporiadal, pričom nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, ktorej riešenie by zostalo na kasačnom súde. Kasačná sťažnosť neobsahovala žiadne právne relevantné námietky, ktoré by mohli ovplyvniť vecnú správnosť rozsudku správneho súdu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

9. Sťažovateľka naďalej presvedčená o tom, že z jej strany nedošlo k neoprávnenému použitiu konkrétne špecifikovaných štátnych hmotných rezerv podľa § 28 ods. 2 zákona o štátnych hmotných rezervách, ale k porušeniu povinnosti trvale zabezpečiť pohotovú použiteľnosť štátnych hmotných rezerv podľa § 28 ods. 1 písm. a) zákona o štátnych hmotných rezervách, ktoré je sankcionované pokutou vo výške 35 000 eur [§ 30 ods. 1 písm. j) zákona o štátnych hmotných rezervách] v ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] opakuje námietky o porušení jej práva na spravodlivý súdny proces a nesprávnom právnom posúdení veci zo strany správneho súdu a najvyššieho správneho súdu, pričom zdôrazňuje, že pokuta uložená správou štátnych hmotných rezerv má pre ňu likvidačný charakter znemožňujúci jej pokračovať v podnikateľskej činnosti. Rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1Asan/23/2019 z 24. novembra 2020, na ktorý najvyšší správny súd odkázal v odôvodnení napadnutého rozsudku, považuje za neaplikovateľný na jej prípad vzhľadom na skutkové odlišnosti posudzovaných vecí, čo má zakladať nepreskúmateľnosť a zjavnú neodôvodnenosť napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia čl. 1 ústavy, základného práva sťažovateľky podnikateľ podľa čl. 35 ústavy a jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom najvyššieho správneho súdu sp. zn. 1Stk/8/2024 z 31. júla 2025 (bod 8), ktorý sťažovateľka považuje za nezákonný, nepreskúmateľný a zjavne neodôvodnený vo vzťahu k pokute uloženej správou štátnych hmotných rezerv, ktorá má pre ňu likvidačný charakter znemožňujúci jej pokračovať v podnikateľskej činnosti (body 9 a 5).

III.1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu:

11. Ústava predstavuje právny celok, ktorý treba aplikovať vo vzájomnej súvislosti všetkých ústavných noriem. Len výnimočne a ojedinele môže nastať stav, keď sa spoločensky upravený vzťah upravuje jedinou normou ústavy (II. ÚS 128/95). Každé ustanovenie ústavy treba interpretovať a uplatňovať v nadväznosti na iné normy ústavy, pokiaľ existuje medzi nimi príčinná súvislosť (II. ÚS 48/97), a preto ústavný súd opakovane vyslovil názor, že ustanovenia ústavy sa vysvetľujú a uplatňujú vo vzájomnej súvislosti všetkých relevantných noriem (II. ÚS 31/97, PL. ÚS 13/97, PL. ÚS 15/98, II. ÚS 10/99, I. ÚS 53/01, PL. ÚS 12/01, m. m. PL. ÚS 9/04 atď.).

12. Záver o interpretácii a uplatňovaní právnych noriem vo vzájomnej príčinnej súvislosti sa nepochybne vzťahuje nielen na ústavné normy, ale aj na právne normy obsiahnuté v právnych predpisoch nižšieho stupňa právnej sily, teda aj na právne normy obsiahnuté v zákonoch. Zároveň zo zásady ústavne konformného výkladu a uplatňovania právnych predpisov explicitne vyjadrenej v čl. 152 ods. 4 ústavy vyplýva aj požiadavka, aby všetky orgány verejnej moci vykladali a uplatňovali zákony (zákonné normy) v súlade s obsahom a účelom dotknutých ústavných noriem.

13. Za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd je na prvom mieste zodpovedný všeobecný súd. Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

14. Článok 46 ods. 2 ústavy zaručuje ústavné právo fyzických osôb a právnických osôb, ktoré obhájtiteľným spôsobom tvrdia, že boli na svojich právach ukrátené rozhodnutím orgánu verejnej správy obrátiť sa na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak, pričom z právomoci súdu nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd. Obhájtiteľnosť tvrdenia v danom prípade znamená, že vzhľadom na právnu úpravu a na okolnosti prípadu bolo konkrétne rozhodnutie orgánu verejnej správy spôsobilé zasiahnuť do práv alebo právom chránených záujmov fyzických osôb alebo právnických osôb, ktoré tvrdia, že boli rozhodnutím orgánu verejnej správy dotknuté. V tomto rozsahu (pokiaľ ide o garantovanie práva na prístup k súdu) predstavuje čl. 46 ods. 2 ústavy *lex specialis* vo vzťahu k všeobecnejšiemu čl. 46 ods. 1 ústavy. Aj v prípadoch, keď právo účastníka konania na prístup k súdu má svoj ústavný základ v čl. 46 ods. 2 ústavy, je správny súd konajúci vo veci viazaný princípmi spravodlivého súdneho konania vyplývajúcimi z čl. 46 ods. 1 ústavy. Obsah základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva iba v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Zahŕňa taktiež právo na určitú kvalitu súdneho konania definovanú procesnými garanciami spravodlivého súdneho konania, ako je napr. právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorá má byť v konkrétnom prípade poskytnutá. Zásada spravodlivosti obsiahnutá v práve na spravodlivé súdne konanie totiž vyžaduje, aby súdy

založili svoje rozhodnutia na dostatočných a právne relevantných dôvodoch zodpovedajúcich konkrétnym okolnostiam prerokúvanej veci (m. m. III. ÚS 305/08). Podľa dnes už ustálenej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, II. ÚS 531/2020, I. ÚS 380/2021) korešpondujúcej s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. rozsudok vo veci Ruiz Torija a Hiro Balani v. Španielsko z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91) všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

15. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku, ktorým najvyšší správny súd zamietol kasačnú sťažnosť sťažovateľky ako nedôvodnú (§ 461 SSP), treba poukázať na povahu a špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahrádzať činnosť orgánov verejnej správy, ale preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy (m. m. II. ÚS 30/08, I. ÚS 130/2022, I. ÚS 251/2022, I. ÚS 88/2024).

16. Správa štátnych hmotných rezerv je ústredným orgánom štátnej správy pre štátne hmotné rezervy a pre koordináciu a metodické usmerňovanie opatrení na riešenie stavu ropnej núdze (§ 33 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov), ktorý v rozsahu vymedzenej pôsobnosti v oblasti správy štátnych hmotných rezerv podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon o správe štátnych hmotných rezerv, zabezpečuje činnosti bližšie definované v § 4 ods. 2 zákona o správe štátnych hmotných rezerv vrátane tvorby, financovania, hospodárenia a kontroly štátnych hmotných rezerv.

17. Pre štátne orgány je kľúčovým princípom princíp legality zakotvený v čl. 2 ods. 2 ústavy, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

18. Mobilizačné rezervy tvoria prostriedky určené pre subjekty hospodárskej mobilizácie na plnenie opatrení hospodárskej mobilizácie v období krízovej situácie. Mobilizačné rezervy sú majetkom štátu v správe štátnych hmotných rezerv [§ 11 ods. 1 zákona o správe štátnych hmotných rezerv]. Mobilizačné rezervy sa môžu použiť aj v čase od vyhlásenia do skončenia mimoriadnej situácie, stavu núdze v energetike, stavu ropnej núdze a III. stupňa povodňovej aktivity [§ 11 ods. 2 zákona o správe štátnych hmotných rezerv].

19. Ochráňovateľ môže použiť mobilizačné rezervy len na základe rozhodnutia vlády alebo správy štátnych hmotných rezerv [§ 11 ods. 8 zákona o správe štátnych hmotných rezerv].

20. Použitie štátnych hmotných rezerv sa považuje za neoprávnené, ak tieto použije ochraňovateľ v rozpore s ustanovením § 2 písm. b) alebo § 3 ods. 1 zákona o správe štátnych hmotných rezerv § 28 ods. 2 zákona o správe štátnych hmotných rezerv].

21. Pojem správny delikt (vo väčšine zákonov uvádzaný ako „iný správny delikt“) nie je v slovenskom právnom poriadku definovaný. Ide o početnú skupinu činov, ktoré majú spoločné to, že ide o protiprávne konanie, ktorého znaky sú uvedené v zákone, za ktoré orgán verejnej správy ukladá sankcie ustanovené administratívno-právnu formou. Všeobecnými pojmovými znakmi

správneho deliktu sú konanie, protiprávnosť, sankcionovateľnosť, zodpovedná osoba, zavinenie – okrem prípadov konštrukcie zodpovednosti bez ohľadu na zavinenie, ustanovenie znakov deliktu priamo zákonom.

22. To, ako je ustanovenie týkajúce sa správnej sankcie v zákone naformulované, je výlučne vecou a taktiež zodpovednosťou zákonodarného orgánu, pričom moderácia správnej sankcie, či už správnym orgánom, alebo súdom, je možná len v rámci zákonodarným orgánom stanovených hraníc [II. ÚS 387/2018 (ZNaU 76/2018)].

23. Zákon o správe štátnych hmotných rezerv v § 30 ods. 1 taxatívne vymedzuje porušenia zákona podnikateľom, za ktoré správa štátnych hmotných rezerv obligatórne ukladá sankcie; v § 30 ods. 1 písm. a) pritom jasne ustanovuje, že správa štátnych hmotných rezerv uloží (teda nemá možnosť od uloženia sankcie upustiť) podnikateľovi pokutu za neoprávnené použitie štátnych hmotných rezerv vo výške päťnásobku účtovnej hodnoty neoprávnene použitého množstva, najmenej 17 000 eur, a pri opätovnom neoprávnenom použití štátnych hmotných rezerv vo výške desaťnásobku hodnoty neoprávnene použitého množstva, najmenej 17 000 eur. Pri tomto správnom delikte zákon o správe štátnych hmotných rezerv nedáva správe štátnych hmotných rezerv možnosť „pohybovať sa“ v určitom rozmedzí ani možnosť uložiť alternatívnu sankciu. To znamená, že ak by správa štátnych hmotných rezerv, prípadne správny súd (§ 198 ods. 1 SSP) pristúpili k sankčnej moderácii a uložili inú než § 30 ods. 1 písm. a) stanovenú sankciu, konali by *contra legem*, nerešpektujúc vôľu zákonodarcu.

24. Pre porovnanie možno poukázať na zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v ktorom sú správne delikty uvedené v § 182 (rovnako) obligatórne sankcionované, t. j. Úrad pre verejné obstarávanie, ktorý je ústredným orgánom štátnej správy pre verejné obstarávanie, nemá možnosť s ohľadom na okolnosti toho-ktorého prípadu od uloženia sankcie upustiť. Rozdiely medzi jednotlivými sankciami ukladanými verejným obstarávateľom alebo obstarávateľom spočívajú v tom, že v § 182 ods. 1 je presne určená výška výlučne peňažnej sankcie a v § 182 ods. 2 je výška peňažnej sankcie ponechaná na správnej úvahe Úradu pre verejné obstarávanie limitovanej § 182 ods. 5, ktorý ustanovuje, že „pri ukladaní pokuty podľa odsekov 1 až 4 úrad prihliada najmä na povahu, závažnosť, spôsob a následky porušenia povinnosti ako aj na to, či už bola účastníkovi konania v minulosti uložená pokuta za ten istý správny delikt. Ak sa verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ v jednom verejnom obstarávaní dopustí viacerých správnych deliktov, ktoré sú prejednávané v jednom konaní, úrad uloží pokutu len za ten správny delikt, za ktorý možno uložiť najvyššiu pokutu; tým nie je dotknuté uloženie pokuty podľa odseku 2 písm. b) až d), g) a i). Uloženie pokuty za správny delikt v konkrétnom verejnom obstarávaní nebráni uloženiu pokuty tomu istému verejnemu obstarávateľovi alebo obstarávateľovi za správny delikt v inom verejnom obstarávaní.“.

25. Z vôle zákonodarcu správa štátnych hmotných rezerv nemá možnosť prihliadnuť pri ukladaní pokuty podľa § 30 ods. 1 zákona o správe štátnych hmotných rezerv na „povahu, závažnosť, spôsob a následky porušenia povinnosti, ako aj na to, či už bola účastníkovi konania v minulosti uložená pokuta za ten istý správny delikt“. Z uvedeného dôvodu nemožno nič namietat' proti tomu, ak najvyšší správny súd neuznal obranu sťažovateľky založenú na skutočnosti, že jej neboli dodané chýbajúce suroviny od zahraničných zmluvných partnerov, hoci podnikla viaceré kroky na ich zabezpečenie, resp. okolnostiach zapríčinených pandemickou situáciou v súvislosti s ochorením COVID-19, vyhlásením núdzového stavu a neskôr mimoriadnej situácie. Názor sťažovateľky,

že išlo o akési „poľahčujúce okolnosti“ zbavujúce ju zodpovednosti za konkrétne protiprávne konanie, nemá oporu v osobitnej právnej úprave právnych vzťahov súvisiacich s tvorbou, financovaním, hospodárením, kontrolou a vlastníckymi vzťahmi k štátnym hmotným rezervám.

26. Odborná právnická literatúra k dôvodu kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP uvádza, že právnym posúdením veci na účel tohto ustanovenia je činnosť krajského súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na skutkový stav zistený orgánom verejnej správy alebo aj ním samým v rámci plnej jurisdikcie (peňažnej alebo sankčnej moderácii) alebo v osobitných konaniach. Nesprávne právne posúdenie veci predstavuje právnu vadu rozhodnutia. Tento dôvod kasačnej sťažnosti je naplnený v prípade, keď krajský súd na zistený skutkový stav a) neaplikoval príslušnú právnu normu (t. j. úplne opomenul aplikovať príslušnú právnu normu), b) aplikoval nesprávnu právnu normu (t. j. namiesto príslušnej právnej normy aplikoval normu inú), c) obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval alebo d) správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval. Nesprávnym právnym posúdením veci je tak omyl krajského súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. Podanie kasačnej sťažnosti zásadne nebude prichádzať do úvahy z dôvodu nedostatočne zisteného skutočného stavu veci, ale jej podanie je odôvodnené nesprávnym právnym posúdením (k tomu pozri *Baricová, J., Fečík, M., Števček, M., Filová, A. a kol.* Správny súdny poriadok. Komentár. Bratislava : C. H. Beck, 2018. s. 1602 – 1632.).

27. Aj keď judikatúra najvyšších súdnych autorít týkajúca sa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách v znení účinnom do 31. decembra 2012, resp. zákona o štátnych hmotných rezervách (bod 5) nie je veľmi rozsiahla, ústavný súd nepovažuje odkaz najvyššieho správneho súdu na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1Asan/23/2019 z 24. novembra 2020, ktorého časť v odôvodnení napadnutého rozsudku citoval, za neaplikovateľný na posudzovaný prípad len preto, že skutkové okolnosti posudzovaných prípadov neboli identické.

28. Porušenie záväzkov podnikateľa vyplývajúcich z právnych vzťahov súvisiacich s tvorbou, financovaním, obmenou, zámenou, pôžičkami, uvoľňovaním, skladovaním, ochraňovaním, kontrolou a vlastníckymi vzťahmi k štátnym hmotným rezervám, zakladá (aj) možnosť uplatnenia trestnoprávnej represie v prípadoch, keď je páchatel' v rámci svojho zamestnania alebo funkcie oprávnený a povinný spravovať cudzí majetok, pričom svoje záväzky poruší a spôsobí škodu (§ 237 Trestného zákona), ako to vyplýva z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 7/2007 z 20. decembra 2007.

29. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd preskúmaním napadnutého rozsudku zistil, že najvyšší správny súd postupoval v medziach svojej právomoci, pričom sa nedopustil takého výkladu a aplikácie príslušnej zákonnej právnej úpravy (zákona o správe štátnych hmotných rezerv a Správneho súdneho poriadku), ktorými by poprel ich účel a význam. Napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu nemožno označiť za arbitrárny v tom smere, že by závery ním formulované boli zjavne nelogické s ohľadom na zistený skutkový stav, ústavne neudržateľné alebo že by napadnutý rozsudok nereflektoval ťažiskové skutočnosti dôležité pre riadne zistenie stavu veci a rozhodnutie o kasačnej sťažnosti sťažovateľky.

30. V danom prípade nič nenasvedčuje ani tomu, že by sťažovateľka v správnom konaní nemala možnosť právne argumentovať, prípadne predkladať také dôkazy (účtovné doklady), ktoré by sa

z hľadiska záverov najvyššieho správneho súdu javili ako právne významné pre zrušenie rozsudku krajského súdu.

31. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnymi závermi najvyššieho správneho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu (m. m. II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

32. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podnikat' podľa čl. 35 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu:

33. Každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť (čl. 35 ods. 1 ústavy).

34. Základné právo podnikat' je ústavnou zárukou slobody výkonu hospodárskej činnosti podľa uváženia. Toto právo sa priznáva každej osobe. Prostredníctvom práva na podnikanie sa zaručuje možnosť vykonávať hospodársku činnosť tam, kde existuje ekonomická konkurencia, ako aj tam, kde ekonomická konkurencia neexistuje (PL. ÚS 7/96). Sloboda podnikania chráni podnikateľskú iniciatívu – slobodu získavať dobrá (PL. ÚS 13/2012). Podstatou základného práva na podnikanie, ako aj práva uskutočňovať inú zárobkovú činnosť je slobodný výkon hospodárskej činnosti pre účely dosahovania zisku (PL. ÚS 1/2012).

35. V posudzovanom prípade medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu a obsahom základného práva sťažovateľky (právnickej osoby) podnikat' neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o jeho porušení, preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3. K namietanému porušeniu čl. 1 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu:

36. Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 1 ústavy ústavný súd poukazuje na to, že tento predstavuje vstup do chápania, výkladu a aplikácie celého textu ústavy, neobsahuje však konkrétne základné právo alebo slobodu na sťažovateľkou tvrdenú „*primeranú sankciu podľa princípov právneho štátu*“, ktorej ochrany by sa mohla pred ústavným súdom v konaní podľa čl. 127 ústavy domáhať, preto ústavnú sťažnosť v tejto jej časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.4. K návrhu na vydanie dočasného opatrenia:

37. Návrh sťažovateľky uložiť správe štátnych hmotných rezerv, aby sa zdržala vykonávania rozhodnutia správy štátnych hmotných rezerv, odboru riadenia štátnych hmotných rezerv č. SŠHR-2022/0480-ORŠHR-3 z 22. septembra 2022 v spojení s rozhodnutím predsedu správy štátnych hmotných rezerv č. SŠHR-2022/0612-PRED-2 z 25. novembra 2022, ktoré boli predmetom prieskumu v rámci správneho súdnictva, je vzhľadom na závery uvedené v bodoch III.1. až III.3. bezpredmetný.

III.5. K návrhu na podanie návrhu na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy:

38. V kontexte s novou ústavnou a na ňu nadväzujúcou zákonnou úpravou účinnou od 1. januára 2025 ústavný súd považuje za nevyhnutné formulovať niektoré výkladové tézy.

39. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti už uviedol (pozri napr. IV. ÚS 151/2025), že návrh podľa čl. 127 ods. 5 ústavy sa podáva spolu s ústavnou sťažnosťou a je s ňou obsahovo previazaný. Práve jeho akceptácia najprv senátom a potom plénom ústavného súdu má totiž podmieniť úspech sťažovateľa pri ochrane jeho základného práva alebo slobody podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v kontexte normatívnej zmeny podľa čl. 125 ods. 3 ústavy, a to oproti stavu právneho poriadku Slovenskej republiky *de lege lata*, ktorý, naopak, úspech sťažovateľa marí, hoci by z hľadiska právneho predpisu vyššej právnej sily nemal. Sprostredkovane, resp. obsahovo teda ide o sťažnostnú námietku, aj keď s viazanosťou ústavného súdu len jej rozsahom (normatívnym zameraním), a nie aj jej dôvodmi, teda argumentáciou príčin relevantného nesúladu (§ 131a ods. 2 zákona o ústavnom súde); to sa však netýka viazanosti ústavného súdu rozsahom a dôvodmi samotnej ústavnej sťažnosti (§ 45 zákona o ústavnom súde), ktorá je v procesnej súvislosti určujúca. Z už uvedených dôvodov ústavný súd nemôže byť viazaný východiskom ústavnej sťažnosti (súlad relevantných právnych predpisov) a zároveň byť viazaný opačným východiskom jej sprievodného návrhu (nesúlad tých istých právnych predpisov). V naznačenej súvislosti je relevantné to, či je primárny návrh ústavnej sťažnosti na rozhodnutie, ktorého sa sťažovateľ domáha (§ 43 ods. 1 v kontexte s § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde), kompatibilný s návrhom podľa čl. 127 ods. 5 ústavy (§ 123 ods. 4, § 131a ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde).

40. Návrh podľa čl. 127 ods. 5 ústavy má zmysel a je spôsobilý na vecný prieskum, ak sťažovateľ tvrdí, že platné a účinné znenie pre posúdenie veci relevantného právneho predpisu mu neumožnilo pred podaním ústavnej sťažnosti a neumožňuje ani v konaní o nej uspieť, taký úspech sa však pokúša dosiahnuť prostredníctvom normatívnej zmeny vyvolanej vyslovením nesúladu právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 3 ústavy (IV. ÚS 151/2025).

41. Možnosť úspešného uplatnenia návrhu podľa čl. 127 ods. 5 ústavy je teda podmienená už naznačenou alternatívou kumulovaného záveru sťažovateľa, že *de lege lata* nemôže uspieť, avšak v prípade, ak ústavný súd (senát aj plénum) akceptuje jeho návrh na vyslovenie nesúladu právnych predpisov, privodí to jeho úspech v konaní o ústavnej sťažnosti. V takom prípade je ústavná sťažnosť primárne podaná s návrhovým predpokladom nesúladu právnych predpisov, pričom jej úspech závisí od vyhodnotenia tejto otázky senátom a v prípade jeho kladnej odpovede plénom ústavného súdu; negatívna odpoveď senátu alebo pléna ústavného súdu potom znamená nielen neúspech návrhu podľa čl. 127 ods. 5 ústavy, ale aj samotnej ústavnej sťažnosti.

42. V už citovanom uznesení ústavný súd uviedol, že návrh podľa čl. 127 ods. 5 ústavy je sťažnostnou námietkou spojenou s osobitným spôsobom jej vybavenia senátom ústavného súdu (v prípade konštatácie nesúladu právnych predpisov), platia pre ňu štandardné podmienky konania o ústavnej sťažnosti. Ide predovšetkým o požiadavku subsidiarity, teda predmetná námietka, ak bola uplatniteľná v konaní predchádzajúcom konaniu o ústavnej sťažnosti, mala by v zásade byť v skoršom konaní uplatnená, aby bola v konaní o ústavnej sťažnosti prípustná, pretože ústavný súd použitú argumentáciu zásadne neposudzuje ako prvý v poradí (ak v takom poradí nie je na báze svojej primárnej legálnej pôsobnosti), ale preskúmava spôsob vysporiadania sa s ňou orgánom verejnej moci, ktorý má byť podľa ústavnej sťažnosti porušovateľom práv podľa čl. 127 ods. 1

ústavy. Tomu zodpovedá potreba uplatnenia argumentu o nesúlade právnych predpisov sťažovateľom v konaní pred všeobecným súdom, ktorý disponuje návrhovým oprávnením podľa čl. 144 ods. 2 ústavy (kontextuálne, nadriadený súd pri rozhodovaní o opravných prostriedkoch nemôže prinútiť súd nižšej inštancie podať návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy, môže však námietke uplatnenej v riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku vyhovieť a návrh podať sám). Až následne v prípade neakceptovania návrhu sťažovateľa na využitie oprávnenia podľa čl. 144 ods. 2 ústavy všeobecným súdom možno uplatniť návrh spolu s ústavnou sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 5 ústavy. Nedostatok popísanej procesnej aktivity sťažovateľa v jej námietkovom ponímaní vyvoláva konzekvencie obsahovo zodpovedajúce § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde, ktoré sa premietnu do nevyhovenia podanému návrhu.

43. Návrh podľa čl. 127 ods. 5 ústavy posúdi senát ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Ak senát ústavnú sťažnosť odmietne (vo všetkých alternatívach dôvodov na také rozhodnutie), nevyhovenie podanému návrhu odôvodní v uznesení o odmietnutí návrhu (ústavnej sťažnosti); rovnako senát postupuje pri odôvodnení nevyhovenia podanému návrhu v prípade prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bez prerušenia konania na účel podania svojho návrhu na konanie o súlade právnych predpisov plénu ústavného súdu. Alternatívne senát preruší konanie a podá návrh na konanie o súlade právnych predpisov plénu ústavného súdu; podľa výsledku takého konania senát po pokračovaní v konaní ústavnú sťažnosť prijme na ďalšie konanie (ak jeho návrh uspel) alebo ju odmietne pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde (ak jeho návrh neuspel), pokiaľ nebude podľa okolností prípadu prichádzať do úvahy iný postup (napríklad opätovné podanie návrhu na konanie o súlade právnych predpisov odmietnutého plénom ústavného súdu pre nedostatok náležitostí skôr podaného návrhu, v tomto prípade bez predchádzajúceho pokračovania v konaní).

44. Z obsahu ústavnej sťažnosti možno jednoznačne identifikovať diskvalifikačný dôvod podľa bodu 42 tohto uznesenia, keďže sťažovateľka v ústavnej sťažnosti netvrdí, že v konaní pred najvyšším správnym súdom uplatnila námietku nesúlady § 198 ods. 2 SSP s ústavou, ústavným zákonom, resp. medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, ktorú predkladá až ústavnému súdu návrhom obsiahnutým v ústavnej sťažnosti, čo vedie k nevyhovaniu jej návrhu podľa čl. 127 ods. 5 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu